

Çocuklarda Davranış Bozuklukları ve

Uyum Problemleri

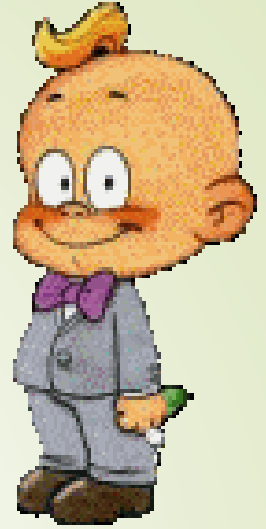

UYUM

- Kendisi ve çevresinde değişiklikler

Çocuk

- yaşının ve kendi özelliklerinin gerektirdiği bedensel, devinimsel, zihinsel, cinsel, duygusal ve toplumsal davranışları gerçekleştirebilen

ÖLÇÜT

- ➔ GELİŞİM DÖNEMİ SORUNLARI
- ➔ SÜREKLİLİĞİ OLMAYANLAR
- ➔ ŞİDDETİ VE ETKİSİ
- ➔ BAŞKA BELİRTİLERE EŞLİK
- ➔ İÇSEL VE DIŞSAL BELİRTİLER
- ➔ GEÇMİŞTEKİ UYUMU

Aile içi ilişkileri ve etkişiminin bozuk oluşu
Anne babanın ilgisizliği ya da aşırı ilgisi
Anne babanın boşanmış olması ya da ailenin
parçalanmışlığı

Anne ya da babanın alkol, uyuşturucu madde bağımlılığı
Çocuğa baskıcı, tutarsız, kararsız bir disiplin
uygulaması

Çocuğun yersiz, yanlış ve aşırı cezalandırılması

Çocukla ilişkilerde kararsız inisiyatifsiz davranılması

Çocuğun karşılaştığı sorunlarda anne-babanın desteğini
sağlamaması

Anne babanın işsiz, ekonomik sıkıntı içerisinde olması

Çocuğun okul başarısının düşüklüğü

Kötü arkadaşlarla birliktelik

Çocuktaki beklenti zayıflığı ya da yokluğu

Aşırı toplumsal baskı, özgürlüklerin kısıtlanması

Davranış Bozuklukları

Duygusal Bozukluklar

Alışkanlık Bozuklukları

Ağır Ruhsal Bozukluklar

DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI

Sürekli hırçın

Sinirli

Geçimsiz

Kavgacı

Okuldan kaçma

Çalma

Yangın çıkarma

Başkaldırma

Kuralları çiğneme

Sürekli olarak yaşanan iç çatışmaların dışa vurulması

DUYGUSAL BOZUKLUKLAR

Çocuğun kendisini tedirgin eden ruhsal belirtiler.

Korkular

Kuruntular

Saplantılı düşünceler

Uyku bozuklukları

Kekemelik

Seyirceler-Tik

Çevreleriyle ilişkileri çok bozuk olmayan, gergin, güvensiz ve çekingen çocuklardır. Sorunlarını içe yansıtan çocuklardır.

ALİŐKANLIK BOZUKLUKLARI

- Psikolojik kökenli kekemelik
- Parmak emme
- Tırnak yeme
- Fobiler (Korkular)
- Kaygı
- Yeme bozuklukları ve iştahsızlık
- Uyku bozuklukları
- İçe kapanıklık
- Çalma
- Yalan söyleme
- AŞırı hareketlilik
- Saldırganlık
- Saç yolma
- Alt İslatma
- Tikler
- DıŐkı Kaçırma

OKUL FOBİSİ(KORKUSU)

Okul fobisi kuvvetli bir endiŖe nedeniyle çocuğun okula gitmeyi reddetmesi ya da bu konuda isteksiz görünmesidir.

Okul fobisi olan çocuklar okula olan isteksizliklerini tipik bir biçimde bedensel yakınmalarla dile getirirler. Mide bulantısı, karın ya da baŖ ağrısından Ŗikayet ederler. Okula gitmemelerine karar verilir verilmez belirtiler kaybolur. Ertesi gün aynı Ŗikayetler yine ortaya çıkar.

Nedenleri:

Kalıtımsal ya da yapısal etkenlerden çok psikolojik yaşantılar

Anne ve çocuk arasındaki sorunlar

Anneyi yitirme korkusu

Okul fobisi olan çocuklarda Őu üç temel karakteristik kişilik özelliği gelişir :

1. Anne - babaları tarafından aşırı korunma sonucu **bağımlı** bir birey olarak gelişirler.
2. Tüm gereksinimlerinin karşılanması çocuğun **çok isteyen ve hileye başvuran** bir birey olmasına yol açar. Bu tür çocuklar istedikleri her Őeye istedikleri an kavuşurlar.
3. Anne - babanın disiplin konusundaki başarısızlıkları nedeniyle çocuğun isteklerine set çekilememesi onda **egemenlik** duygusunun gelişmesine neden olur. Bu durumda çocuk bütün ev işlerine karışır.

Anne - Babaya Öneriler

☺ Çocuk okula gitmemek için ilk bahaneleri öne sürdüğünde, okulla temasa geçin. Çocuk, bir yandan okula gitmesi için ısrar ederken, diğer yandan sorununu çözümlemeye çalıştığınızı görürse ona iki ders vermiş olursunuz.

Birincisi, karşılaşılan sorunların çözümlenmesi gerektiğidir. Diğer, insanların karşılaştıkları sorunları çözümlemeye uğraşırken istemese bile çaba sarf etmek zorunda olduğudur.

☺ Çocuğunuzun evde kalmasına izin verdiğinizde onu yeniden okula göndermek güçleşecektir. Aynı zamanda ona sorunlarla mücadele etmek yerine kaçmayı öğretmiş olursunuz.

☺ Okula gitmek istemeyen çocuğa soğukkanlı bir tutumla yaklaşmak gerekir. Anne- babadan hangisi daha kararlı ve tutarlı davranabiliyorsa çocuğu okula o götürmelidir. Okulda süresi zamanla azaltılarak çocukla birlikte kalınabilir.

☺ Okul başarısının şimdilik önemli olmadığı anlatılmalı, sıkıntılar anlayışla karşılanmalı, ama okula gitme konusunda ödün verilmemelidir. Sınıfa girmek istemese de okula gitmelidir. Öğretmenler odasında oturması ya da bahçede dolaşması bile evde oturmasından iyidir.

☺ "Bir şeyin yok senin, naz yapıyorsun" gibi sözler söylemekten kaçınmalıdır.

Korkular

Anne babadan ayrı düşmek

Yangın, hırsız

Filmler

Disiplin aracı

Anne-babanın korkuları

Aşırı kollama-koruma= çevre tehlikeli

annem her zaman yanıma koşar

Beni üzersen hastalanıp ölürüm

annesiz kalırsın= suçlama, sindirme,

Acındırma

Çarpılırsın= Allah'a öfke, suçluluk

Deneyim azlığı-sınırlı

düşünme=gerçekçi düşünememe

Ne Yapmalı????????

Uyarılarda soğukkanlı ve gerçekçi olmalı

Tehlikeler abartılmamalı.

Korkular karşısında sert tepkiler vermekten kaçının.

Ayıplamak ve utandırmaktan kaçının.

Alay etmeyin, korkunun üzerine gitmeyin.

Nedenlerini araştırın.

Oyun ve arkadaş olanağı sağlayın.

Aşırı kollayıcı tutumları gevşetin.

Kendi işini kendisinin görmesini sağlayın.

Süre tanıyın.

UTANGAÇLIK VE İÇEDÖNÜKLÜK

«Son zamanlarda çocuğum yabancıların yanında çekingen davranıyor. Ama onlarla tanıştıktan sonra bu tutumu ortadan kalkıyor.»

Utangaçlık duygusu, yabancılarla karşılaşma durumlarında artış gösterebilir.

Bu da çocuğun büyüme döneminde normal kabul edilebilecek bir durumdur.

Utangaçlıkta Yanlış Anne-Baba Tutumları

1. Çocuğa baskı yapmak
2. Çocuğu suçlamak
3. Çocuğu azarlamak
4. Çocukla alay etmek
5. Çocuğu utandırmak

Bu çocuklar çevresindeki etkinliklere katılmaktansa sessizce izlemeyi yeğler. Yaramazlık etmediği için göze batmaz. Tepkileri önceden kestirilemez. Tek başına oynamayı yeğler. Belli nesnelere düşkündür, değişkenlikten hoşlanmaz. Eşya ve oyuncaklarının eksilmesini ya da yerlerinin değiştirilmesini hiç istemez. Duyguları iniş çıkışlar gösterir. Nedensiz ağlama ve gülmeler olur. Belli kişiler dışında kimseyle kolay ilişki kuramaz.

Çocuğunuzun Utangaçlığının Üstesinden Gelmesine Yardımcı Olmak İçin Anne-Baba Olarak Yapabileceğiniz:

Ona sosyalleşebileceği ortamlar hazırlayabilirsiniz.

Onun daha dışa dönük olması için pratik yapmasını sağlayabilirsiniz.

Onu çok sıcakkanlı olması için zorlamayın, ama utangaçlığını kabullendiğınızı de hissettirmeyin.

Olumlu bir örnek sunabilirsiniz.

Parmak Emme:

Genellikle bütün çocuklarda yaklaşık olarak 3-4 yaşına kadar devam eden bir davranıştır ve normal olarak görülür.

Parmak emme alışkanlığı geliştiren çocuklarda bu davranışın sonucu olarak bazı organ bozukluklarına da rastlanabilmektedir. Çocuğun emdiği parmağında doku bozuklukları görülebilir.

Çocuklar 1,5 yaş civarı bu davranışı yoğun olarak yapmalarına karşı 3- 4 yaş sonlarına doğru bu alışkanlığı bırakmaları beklenir..

Parmak emmek çocuk açısından gelişimsel bir gerilemeye işaret eder ve buna neden olan etkenin kaynağını doğru saptamak gerekir.

Aileye katılan bir kardeş, anne baba ayrılığı ya da kaybı, çevre değişiklikleri, korku ve güvensizlik duyguları çocukta böyle bir bozukluğu ortaya çıkarabilir.

Çocuk bebek gibi davranarak kaybettiğini düşündüğü ilgiyi tekrar üzerine çekmek ister. Okul öncesi veya okul çağında olsun, parmağını emen çocuğa yapılan uyarılar hiçbir fayda göstermez ve çocuk ısrarla parmağını emmeye devam edebilir

Öneriler

Davranışa neden olan durumun anlaşılması ve ortadan kaldırılması gerekir. Ancak neden her zaman net olarak anlaşılmayabilir ya da birkaç sebebi olabilir.

Parmak emme de diğer bazı alışkanlıklar gibi yaşla azalır. Bu nedenle başlangıçta davranış görmezden gelinmeli ve çocuğun kendiliğinden bırakması beklenmelidir.

Aile içinde yaşanan çatışma ve gerginlikler mümkün olduğunca azaltılmalı, çocuğun kendini "sevgi" ve "güven" ortamında hissetmesi sağlanmalıdır.

Çocuk anne ve babayla düşüncelerini ve duygularını rahatlıkla paylaşabilmelidir.

Çocuğa ısrarcı ve hoşgörüsüz bir tutumla yaklaşımdan kaçınılmalıdır.

Davranışından dolayı çocuk kınanmamalı, azarlanmamalı, suçlanmamalı, çocukla dalga geçilmemelidir.

Bu tip davranışlar sorunu çözmediği gibi yeni sorunlara da neden olabilmektedir. (Tikler, tırnak yeme vb. gelişebilir)

Parmađa biber sűrme, elini bađlama, eldiven giydirme gibi yaptırımalar özűme yűnelik yaptırımalar deđildir. Bu tip davranıřlardan kaçınılmalıdır.

ocuk parmağını emdiğinde onu ikaz etmek yerine, dikkatini başka yűne kaydırarak parmağını ağzından çıkarmasını sağlamak uygun bir davranıştır. Ancak ocuđun bunun dikkatini dağıtmak için yapıldığını fark etmemesi gerekir.

Uyurken parmak emiyorsa, tam uykuya geçtiđinde eli ađzından çekilebilir. Bűylece davranıřın pekiřmesi engellenebilir .

Tırnak Yeme:

Bu tip bir bozukluk genellikle 3 ya da 4 yaş civarı görülür.Daha küçük çocuklarda sık rastlanan bir durum değildir.Güvensizlik duygusunun bir yansıması olarak düşünülmelidir.

Aşırı baskı görerek büyüyen çocuklarda sıklıkla görülür.Aynı şekilde sürekli azarlanan,yetersiz ilgi ve sevgi ortamında eleştirilen çocuk yaşadığı gerginliği tırnak yiyerek ortaya koyar.

Genellikle çocukların yarısında görülen bir bozukluktur ve bazı durumlarda ortada hiçbir neden yokken sadece modelleme yoluyla da çocuk tırnak yemeye başlayabilir.

Ailede ya da yakın çevresinde tırnak yiyen birini gören çocuk bu davranışı taklit yoluna gidebilir.Tırnak yeme konusunda yapılabilecek en doğru şey özellikle küçük yaşlarda bu davranışı görmezden gelmektir.

Diğer bütün sorunlarda olduğu gibi davranışa yol açan nedenler saptanmalı ve çözüm buna göre oluşturulmalıdır.

Eksikliğin ne olduğu bilinip,çocuğun hissettiği duygu boşluğu doldurulursa sorun çok büyümeden çözümlenebilir.

Öneriler

En etkili tedavi yöntemi, bu davranışın 3-4 yaşlarına kadar anne ve baba tarafından, görmezlikten gelinmesidir. Çocuğun gururunu okşayarak tırnak yemenin onu ne denli çirkin yapabileceği sakin bir şekilde anlatılmalıdır. Özellikle kız çocukları için manikür malzemesi alınarak, tırnaklarının manikürlü ve yenmiş biçimleri onlara gösterilmelidir.

Davranışa neden olan durumun anlaşılması ve ortadan kaldırılması gerekir; ancak neden her zaman net olarak anlaşılmayabilir ya da çok yönlü olabilir.

Çocuğa katı disiplinle ve hoşgörüsüz bir tutumla yaklaşmaktan kaçınılmalıdır.

Aile içinde yaşanan çatışma ve gerginlikler mümkün olduğunca azaltılmalı, çocuğun kendini güvende hissetmesi sağlanmalıdır.

Çocuk anne-babayla düşüncelerini ve duygularını rahatlıkla paylaşabilmelidir.

Alışkanlığından dolayı çocuk kınanmamalı, azarlanmamalı, suçlanmamalı ve çocuğun alışkanlığı ile dalga geçilmemelidir.

Davranış üzerinde fazlaca durularak çocukta yeni kaygılar yaratılmamalıdır.

Tırnağa biber sürme, eldiven takma gibi davranışlar caydırıcı etki taşımamaktadır.

Bu davranış fazlasıyla endişeli olan ve endişesini çocuğa yansıtan ailelerde daha çok gözlenmektedir; bu nedenle anne-baba endişelenmemeli yaşla birlikte bu alışkanlığın bir çok kişide ortadan kalktığını bilmelidir.

Genel olarak çocukla iletişimde onun güçlü, başarılı, güzel yanları abartıya ve yapaylığa kaçmadan vurgulanmalı; çocuk, yapmaktan haz duyduğu faaliyetlere yöneltilmeli ve faaliyetlerinde desteklenmelidir.

Ona değerli olduğu ve sevildiği, aile içinde önemli bir rolü olduğu hissettirilmelidir.

Düzeyine uygun sorumluluklar verilmelidir.

Yapabileceğinden fazla Şeyler bekleyerek çocuğun kaygı düzeyi artırılmamalıdır.

Kaygı:

Kaygı tam anlamıyla gerginlik ve endişe halidir.Çocuk, pek çok yeni duruma karşı kaygı duygularıyla yaklaşır ve çocuğun yaşadığı kaygıya başka bozukluklar da eşlik edebilir.

Örneğin yoğun kaygı durumu yaşayan bir çocuk,aynı zamanda tırnağını yiyebilir,saldırganlaşabilir ya da içine kapanabilir.

Organik sebeplerden kaynaklanmayan kaygı bozuklukları da psikolojik kökenlidir ve güven eksikliğine bağlı olarak ortaya çıkabilir.

Ebeveynlerin yanlış tutumları çocuktaki kaygıyı oluşturan en önemli etken olarak göze çarpar.Okul çağı çocuklarında görülen kaygı, çocuğun okul başarısını etkileyen bir öneme sahiptir.

Aileler de genellikle çocuktaki kaygı bozukluğunu okul hayatının başlamasından sonra ortaya çıkan başarı düşüklüğü ile fark ederler.

Özellikle okula yeni başlayan çocuklarda görülen okul sendromu da bu tip bir kaygı bozukluğu olarak düşünülmelidir.

Yoğun kaygı duyguları yaşayan çocuğun, ilgi ve yeteneğinin olduğu konularda desteklenmesi kendisine olan güvenini artırarak bu olumsuz duygu durumuyla başa çıkma becerisini geliştirmesine de katkıda bulunur

Yeme Bozuklukları ve İştahsızlık

Ailelerin en çok yakındıkları konu çocuklarında gözlemledikleri yeme bozuklukları ve ağırlıklı olarak iştahsızlıktır.

Şikayetlere bakıldığında çocuğun yemek seçtiği, yemek yemek istemediği ya da tatl, şekerleme, çikolata gibi abur cubur olarak nitelendirilen yiyeceklere yöneldiği görülür.

Aslında bu tip şikayetlerin bir çoğu ailelerin çocuğun yeterli miktarda yemek yemediği şeklindeki yanlış inançlarından kaynaklanmakla birlikte bazen gerçek anlamda sorun yaşanmaktadır.

Bu bir tür kısır döngüdür. Aileler çocuğa zorla yemek yedirmek istemekte, buna karşın çocuk bu zorlamayı reddederek, yemek yememektedir. Durum yine ebeveynlerin yanlış tutumlarından kaynaklanan bir probleme dönüşür.

Çocuğunun peşinde kaşıkla koşturan, zorla ve tabak tabak yemek yedirmeye çalışan bir anne bu tip bir bozukluğa zemin hazırladığını da bilmelidir.

Sağlıklı ve doğru davranışlar belirlemiş bir ailede bazı öğünler az yemek yedi diye hiçbir çocuk beslenme sorunu yaşamaz. Önemli olan çocuğun ne kadar yediği değil, ne tür gıdalarla beslendiğidir.

Uyku Bozuklukları:

Genellikle ebeveynlerin sıklıkla yakındıkları konulardan biri de budur.Çocuğun düzensiz uykuları ya da uykuya geçememe.

Uyku bozukluklarında da temel etken çocuğun güven ihtiyacıdır.Kendini güvensiz hisseden çocuk düzenli uykuya geçemez.Anne babayla beraber uyumak ister.Küçük yaş gruplarında çok sık olarak görülür ve bir ölçüde normal karşılanmalıdır

Özellikle annenin de çalıştığı durumda çocuk bırakılacağı,terk edileceği duygusuna kapılır.Anne babasının yanında uyumaya alışan çocuk bunu alışkanlık haline getirmişse bu alışkanlığı kırmak bazen çok zor olabilir.

Anne babasının yanında uyuyan çocuk uyuduktan sonra her seferinde kendi yatağına götürülmelidir.Yorucu olsa da kararlı olduğunuzu göstermenin başka bir yolu yoktur.

Ancak çocuğun sevgi ve güven ihtiyacı karşılanmadan çözüme ulaşmak imkansızdır.

Mümkünse uykuya geçmeden önce çocukla vakit geçirmek,masal okumak,oyun oynamak etkili yöntemlerdir.Sevildiğini ve yalnız kalmayacağını bilmek çocuk için en önemli şeydir.

Çalma:

Çocuklar hayata dair öğrendikleri pek çok şeyi önce ailelerinden öğrenirler. Mülkiyet hakkı ve başkalarına saygı da ailelerin kazandırdığı değerlerdendir.

Çalma bozukluğu gösteren çocukların pek çoğunda ebeveynlerin çocuklarına bu değerleri vermedeki yetersizlikleri dikkat çekmektedir.

Ailede saygı görmeyen ,kendi özel alanına müdahale edilen çocuklar başkalarına karşı da böyle davranırlar.

Mülkiyet yani sahiplik duygusu çocuğun doğuştan getirdiği bir nitelik olmadığından zamanla kazanılan bir davranış kalıbıdır.5-6 yaşlara kadar bu soyut kavramları bilmeyen çocuklarda çalma olayını bildiğimiz çalma eylemi olarak değerlendiremeyiz.

Çocuk başkasının ve kendisinin olanı net olarak ayırt edemeyebilir.Kendi odası,eşyaları,kendine ait bir dolabı olması çocukta kendisinin ve başkasının kavramlarını öğrenmesinde çok etkilidir.

Ayrıca, bir başkasını eşyasını sormadan ya da izin almadan kullanmaya kalkan çocuğa bu eşyaları niçin kullanmaması gerektiği bunların kime ait oldukları net olarak açıklanmalıdır

Öneriler

Genellikle evin dışına taşmayan aşırma ve çalmalardan çok kaygılanmak gerekmez; ancak aşırımların sık oluşu ve alınan objelerin değeri sorunun önemli olduğunu gösterebilir.

Ana-babaların çalmalar karşısında soğukkanlı davranmaları gerekir.

Çocukların izinsiz almalarında, çalmalarında en doğru yol alınan eşyanın geri verilmesidir.

Çocukları çalma alışkanlığından kurtarmak ve yeniden eğitim amacıyla alınacak önlemlerden biri, bireysel ve toplumsal haklara saygı göstermeyi ve sahip olma dürtülerine engeller koyabilmeyi öğretmektir.

•Çocuklara 7-8 yaşlarından itibaren, uygun miktarda, düzenli harçlık verilmesi uygun olur.

•Ana babaların davranışları dengeli ve tutarlı olmalı, aşırı sevgi ya da katı bir otorite üzerine kurulmamalı.

•Meydan okuyan, anti-sosyal davranışlarını doğru göstermeye çalışan gençler karşısında ana baba ve eğitimcilerin tutarlı ve hoşgörülü, soğukkanlı davranışları başarının önkoşullarıdır.

•Ciddi ve karmaşık durumlarda bir uzmanın yardımına da başvurulmalıdır.

Yalan Söyleme

Sosyal bir davranış bozukluğu olan yalanın amacı, bir olayı ya da durumu olduğundan farklı göstermek ya da gizlemektir.

Daha açık ifadesiyle, başkalarını yanıltmaktır. Ebeveynler, yalan konusunda oldukça hassastırlar.Küçük yaşlardan itibaren çocuklarının yalan söylememesini isterler.

Oysa, yaşı küçük çocuklarda çalma eylemi gibi yalan kavramı da yerleşmemiştir.Yine 5 – 6 yaşlara kadar çocukların bilinçli yalanlarından söz edilemez.

Gerçeklik olgusu büyüdükçe kazanılan bir farkındalıktır.Bu kadar küçük yaş gruplarında çocuklar hayalciliklerinin verdiği bir yapıyla bir takım şeyler uydurabilirler.

Bunlar, doğaldır ve engellenmemelidir.Birçok uzmana göre çocuk, 6 – 7 yaştan sonra yalan söylemeye başlar.Aslında hemen hemen bütün çocuklarda çocukça yalanlar görülebilir.

Eğer alışkanlık haline gelmiş bir yalan söyleme davranışı varsa bir davranış bozukluğundan söz edilebilir.Çevresinde yalan söyleyen ve bu yolla bazı avantajlar elde eden insanları gören çocuk taklit yoluyla yalan söylemeyi öğrenir

Anne-babalar ve öğretmenler çocuğun yalan söyleme davranışı ile karşılaştıklarında, öncelikle soğukkanlı kalıp yalanın türünü ve nedenlerini anlamaya çalışması gerekir.

Söylenen yalan ne tür bir yalandı?
Bir başkasını incitmemek için miydi?
Başkasına yardım etmek için miydi?
Bir hikayeyi süslemek için miydi?

Eğer çocuğun söylediği yalan bu sayılan nedenlerden dolayı ise, gelişimin doğal bir parçası olarak görmek ve sorunu olduğundan büyük algılamamak gerekir.

Öneriler

1. Anne babalar ve öğretmenlerin çocuğun söylediği yalanın ne tür bir yalan olduğunu gözlemlemesi ve hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını anlamaya çalışması gerekmektedir.
2. Anne babalar ve eğitimciler çocuğa, 'doğru' model olmalıdırlar. Çocuğun çevresindeki insanlar ne kadar dürüst olursa, çocuk da o kadar dürüst olur.
3. Çocuk istenmeyen bir davranışta bulunduğunda onu cezalandırmak yerine onunla yaptığı bu davranış hakkında konuşma yolu seçilmelidir.

4. Anne-babalar ve eğitimciler çocuklara ilişkin beklentilerinde gerçekçi olmalıdırlar.
5. Anne babaların aşırı cezalandırıcı, kıyaslamacı, küçümseyici ve aşağılayıcı tutumları çocuklarda yalan söyleme davranışına neden olabilir.
6. Çocuklar da tıpkı yetişkinler gibi olumlu davranışlarından dolayı takdir edilmek isterler. Eğer yakın çevresi tarafından bu ihtiyacı yeterince karşılanmazsa zaman zaman yalan söyleme yoluna başvurabilirler.
7. Çocukları yalana yönelten bir diğer neden ise korkudur.
8. Çocuğunuzun yalan söylemesi istenmiyorsa, onu yalan söylediği için suçlamak yerine ona söyledikleri sözlerin güvenilirliğinden emin olamadığınızı söylemek daha doğru bir davranış olur.

Aşırı Hareketlilik

Günümüzde hiperaktivite olarak da bilinen aşırı hareketlilik çocuklarda farklı nedenlerden ortaya çıkabilir.

Ya organik yani bedensel bir sorun sonucu ya da çevresel ve yanlış ebeveyn tutumlarından kaynaklanan bir davranış bozukluğu olarak görülür.

Aşırı hareketlilik özellikle aile bireyleri ve yakın çevresi için çok sıkıntılıdır. Okul öncesi dönemden daha çok, okul hayatı başladığında göze çarpar. Çocuk, çok hareketlidir, yerinde duramaz

Bazen bu hareketliliğinden kaynaklanan dikkat eksikliği de bu davranış bozukluğuna eşlik eder. Hiperaktivite, ciddiye alınması gereken bir durumdur.

Erken fark edilerek gerekli önlemler alınmalıdır. Çevre ve aile etkisiyle ortaya çıkan aşırı hareketlilikteki temel sebep, baskıcı, aşırı kontrolcü, mükemmeliyetçi ebeveyn tutumlarıdır.

Çocuk, aile ortamında kendini ifade etme imkanı bulamadığında ve her şeyi çok planlı, programlı olarak yapması beklendiğinde bu şekilde tepki gösterir.

Saç Yolma, Saç Yeme:

Genellikle kız çocuklarında ve küçük yaşlarda görülür. Gerginlik hisseden, baskı altındaki çocuklar olumsuz duygu durumundan kurtulmak amacıyla sıklıkla bu tip davranışlar sergilerler.

Bir tür kaçınma davranışıdır diyebiliriz. Temel nedeninin anne ve çocuk arasında duygusal bağın eksikliği olduğu düşünülmektedir.

Kendini ifade konusunda yetersiz kalan çocuklar bu yolla yaşadıkları gerginliği bastırmak isterler.

Davranışın ardındaki etken doğru belirlenmeli ve ihtiyaca göre tavır alınmalıdır.

Özellikle anneye kurulamayan sağlıklı iletişim eksikliği giderildiğinde davranış bozukluğu da bir süre sonra ortadan kalkacaktır.

Alt İslatma:

Çocuklarda görülen en yaygın sorun olarak alt ıslatma gösterilebilir.Özellikle mesane kontrolünün henüz oluşmadığı dönemlerde yaklaşık olarak 3 yaşına kadar çocuklar altlarını ıslatırlar.

Doğru ve tutarlı bir tuvalet eğitiminin ardından çocuğun kendini kontrol becerisini kazanması 4 yaşa kadar sürebilir.

Ancak 4 yaş ve sonrasında alt ıslatmanın sürmesi davranış bozukluğu olarak değerlendirilir.Nedenleri arasında pek çok etken sayılabilir.

Organik sebeplere dayanan alt ıslatmalar olduğu gibi,yanlış başlanmış tuvalet eğitimi,ebeveynlerin yanlış tutumları,çevresel faktörler,kıskançlık ya da farklı psikolojik sorunlar sonucu oluşabilen alt ıslatmalar da görülür.

Küçük yaşlarda görülen alt ıslatmalarda genellikle tedavi uygulanmaz.Ancak okul çağındaki çocukta böyle bir sorun varsa önce fiziksel bir sorun olup olmadığı araştırılmalıdır.

Bu yönde ortaya çıkabilecek sorunlar ortadan kaldırıldıktan sonra işin psikolojik kısmıyla ilgilenilebilir.Genellikle fizyolojik sorun yok edilince alt ıslatma da kendiliğinden biter.Bazı durumlarda sadece alışkanlıklardan dolayı alt ıslatma bir süre daha devam edebilir.

Öncelikle enüretik çocukta çocuğun altını ıslatması için bir organik bozukluk varsa tıbbi açıdan tedavisi yaptırılmalıdır.

Tuvalet eğitimi çocuk için en uygun zamanda verilmeli ve sürdürülmelidir.

Anne babaların tuvalet eğitimi için çok sert bir biçimde istemesi, çocukta korku, hiddet ve endişe uyandırır.

Çocuk altını ıslatma davranışından dolayı başkalarının yanında utandırılmamalıdır ve davranışın sönmesi için çocukla işbirliği yapılmalıdır.

Toplumun bazı kesimlerinde gece altını ıslatmanın zamanla geçen normal bir durum olduğuna dair yanlış bir kanaat bulunmaktadır. Sünnet olunca, ergenlikte ya da askere gidince geçeceğine inanılmaktadır.

Altını ıslatan çocuk, bunu genellikle ruhsal nedenlerden dolayı yapar, fakat bu bazen bedensel bir sebep olabilir. Heyecan, korku, panik hallerinde bağırsakların hızlı çalıştığı bilinmektedir.

Çocuk yeni bir kardeşi doğduğu zaman ihmal edilmemeli, uygun şekilde sevgi ve şefkat devam ettirilmelidir.

Bu çocukların mümkün olduğu kadar sosyal etkinliklere katılımı teşvik edilmelidir.

Çocuğun çışı gelir gelmez, nerde olunursa olunsun tuvalete gitmesi konusunda yardımcı olunmalıdır.

Tuvalet eğitimine başlamada her çocuk için tek bir zaman yoktur, çocukların gelişimleri farklı olduğundan başka çocuklarla kıyaslama yoluna gidilmemelidir.

Ayakları sıcak tutulmalı, yatmadan evvel yatağının ısı normal olmalı, mümkünse çorapla yatmasına izin verilmelidir.

Kesinlikle çocuğun altı bezlenmemelidir. Böylece çocuğa temizliği ve kuruluğu hissettirmelidir. Altı ıslak olarak fazla kalmamalı, hemen değiştirilmeli (Çocuk ıslaklığı ve idrarın kokusunu severse kasıtlı olarak altını ıslatabilir).

Tikler:

Vücutun bazı organlarında istem dışı olarak meydana gelen kasılmalar tik olarak adlandırılırlar.Genel olarak yüz ve boyun kaslarında görülürler.

Göz kırpma,başın sallanması,dudak kenarlarında çekilme,omuzların ya da başın oynaması,kaş kaldırma türü hareketlerle tipik olarak kendini gösterir.

Tiksel içsel baskılar,gerilimler ve çatışmalar sonucu oluşabilir ya da bu tarz duygusal sorunların belirtisi olarak ortaya çıkabilir.

Erkek çocuklarda daha sık olarak görülmektedir.Psikolojik faktörlerin dışında gerçekten o organa özgü bir rahatsızlık sonucu da oluşabilir.

Görme bozuklukları sonucu gelişen göz kırpma gibi tikler olabilir.Ya da boyun ağrısı benzer şekilde boyun ve omuz oynatma davranışının yerleşmesine yol açabilir.

Ayrıca tiklerin oluşmasındaki bir diğer etken taklittir. Çocuklar pek çok şeyi model alma ve taklit yoluyla öğrendiklerinden yakın çevrelerindeki insanların,özellikle aile bireylerinin ve öğretmenlerinin davranışlarını,konuşmalarını taklit ederler.

Aynı şey kekemelik için de geçerlidir.Bu taklit sırasında doğru davranışlarla beraber kişilere ait yanlış davranışları da bire bir kopyalarlar

Tedavi

Tiklerin tedavisinde çok yönlü yaklaşım zorunludur. Aileye danışmanlık, çocuğa psikoterapi ve davranış tedavisi gerekli olabilir. Tiklerin yoğunluğuna göre farklı ilaç tedavileri de verilebilir.

Çocuğa olumsuz davranışlardan kaçınılması, tik gözleendiğinde müdahale edilmemesi, eleştirilmemesi ve çocukla sağlıklı iletişim kurularak ihtiyaçlarının karşılanması tedavide önerilir.

KEKEMELİK

Ses, hece ve sözcüklerin tekrarı, uzatılması ya da konuşmanın akışını kesen duraklamalar şeklinde kendisini gösteren bir konuşma bozukluğudur.

Psikolojik streslerin yoğun bulunduğu durumlarda artar (sınav kaygısı, çekinilen kişilerle konuşma zorunluluğu, korku, endişe duyguları yaratan ortamlar). Konuşma çok yavaş veya çok hızlı olabilir. Genellikle şarkı söyler, şiir okurken kekeme olmaz. Ağır durumlarda tekrarlayan vücut hareketleri konuşmaya eşlik eder. Örneğin elini dizine ya da masaya vurma, ayağını yere vurma, başını sallama, gözlerini kırpma gibi.

Genellikle 12 yaşından önce, çoğunlukla 2-7 yaşları arasında başlar.

Erken yaşta başlayan geçici kekemelik durumlarında aile, çocuğa düzgün konuşmak için baskı yapmamalı, çocuğun kendi konuşmasına fazla dikkat göstermesine yol açılmamalıdır.

Tedavi

Çocuğun düzgün konuşması için sürekli zorlanmaması, konuşurken sabırla dinlenmesi, konuşmasının kesilmemesi; zaten kolaylıkla oluşan yetersizlik duygusunu pekiştirici tutumlardan (alay etme, utandırma, zorlanma gibi) kaçınılması gerekir.

Ailenin aşırı titiz, düzenli, denetimci ve kuralcı tutumu gevşetilmelidir.

Psikoterapi 8-9 yaşlarından küçüklerde oyun, daha büyük çocuklarda konuşma yoluyla uygulanır.

Kekemelik tedavisinde amaç yalnız kekemeliğin geçmesi değildir. Çünkü kekemelik inatçı ve süreğen bir belirtidir. Toplum içinde çocuğu güç durumda bırakır.

Tedavi, çocuğun benlik saygısını korumaya yönelik olmalıdır.

Genellikle bu çocukların olumlu önemli özellikleri vardır. Bunları bulup, çıkarıp dikkatini ve ilgisini bu olumlu yönlere çevirerek kekemeliğe önem vermemesi öğretilmelidir.

Verilen önem azaldıkça kekemelik de giderek hafifler

Dinlediğiniz İçin
Teşekkürler

